

การประยุกต์ใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์เพื่อการพัฒนาการบริหาร
จัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของมหาวิทยาลัยมหาม

กุฏราชวิทยาลัยวิทยาจารย์ศาสตราจารย์โสธร*

AN APPLICATION THE PRINCIPLES OF TITTAHADHAMMIKATTHA TO
DEVELOP INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGY
MANAGEMENT OF MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
YASOTHON BUDDHIST COLLEGE

วรเชษฐ์ โตอิน¹, สรวิต พรหมลี², พระณัฐกิตติ ธมฺมธีโร (วิกะหะ)³ และ รัชฎากร เอี่ยมอำไพ⁴

Worachet Tho-un¹, Sorawit Promli², Pha Nattakit Dhammathiro (wikaha)³ and Rachadakorn Eiamampai⁴

¹⁻⁴มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

¹⁻⁴ Mahamakut Buddhist University, Thailand

Corresponding author E-mail: worachet.th@mbu.ac.th

Received 5 March 2024; Revised 16 March 2024; Accepted 26 April 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา เปรียบเทียบและนำข้อมูลการประยุกต์ใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ในการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยวิทยาจารย์ศาสตราจารย์โสธร ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี ประจำปีการศึกษา 2565 ผลการวิจัยพบว่า การประยุกต์ใช้

* วรเชษฐ์ โตอิน, สรวิต พรหมลี, พระณัฐกิตติ ธมฺมธีโร (วิกะหะ) และ รัชฎากร เอี่ยมอำไพ. (2567). การประยุกต์ใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์เพื่อการพัฒนาการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยวิทยาจารย์ศาสตราจารย์โสธร. วารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 4(2), 21-44.

Worachet Tho-un, Sorawit Promli, Pha Nattakit Dhammathiro (wikaha) and Rachadakorn Eiamampai. (2024).

An Application the Principles of Tittahadhammikattha to Develop Information and Communication Technology Management of Mahamakut Buddhist University Yasothon Buddhist College. Journal of Political Science Mahamakut Buddhist University, 4(2), 21-44.;

DOI: <https://doi.org/10.>

<https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jpsmbu/index>



หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์เพื่อการพัฒนาการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร ทั้ง 3 ด้านโดยรวมมีการใช้อยู่ในระดับมาก (μ 3.99) ดังนี้ ด้านอภิวินัยสัมปทา มีการใช้ในระดับมาก (μ 3.95) ด้านอารักขสัมปทา มีการใช้ในระดับมาก (μ 4.06) ด้านกัลยาณมิตตตา มีการใช้ในระดับมาก (μ 4.24) และด้านสมชิวิตา มีการใช้ในระดับมาก (μ 3.85) ผลเปรียบเทียบการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ในการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในวิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร จำแนกตามเพศและตำแหน่ง ผลการวิจัย พบว่า การเปรียบเทียบการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ในการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของคณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษาและนักศึกษาไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และผลการนำหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์มาประยุกต์ใช้ในองค์กรสามารถเกิดประโยชน์ต่อองค์กรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระดับมาก (μ 3.99)

คำสำคัญ: การบริหารจัดการ, ทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์, เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

Abstract

The objective of this research is to study, compare, and utilize the data of applying the principles of ethical benefits in the management of information technology and communication in the administration of undergraduate education at Mahamakut Buddhist University, Yasothon Buddhist College, and the Faculty of Science, for the academic year 2022. The research findings indicate that the application of ethical benefits for the development of management in the field of information technology and communication of these universities, in all three aspects, is at a high level (μ 3.99) as follows: foundational principles are highly utilized (μ 3.95), principles of beneficence are highly utilized (μ 4.06), principles of non-maleficence are highly utilized (μ 4.24), and principles of justice are highly utilized (μ 3.85). The comparative results of the application of ethical benefits in the management of information technology and communication in the Faculty of Science, Yasothon Buddhist



College, categorized by gender and position, show that there is no significant difference among faculty members, educational personnel, and students at the .05 level of significance. Moreover, the application of ethical benefits in the organization can significantly benefit both the organization and stakeholders at a high level (μ 3.99).

Keywords: Management, Ethical Benefits, Information Technology, Communication

บทนำ

การใช้เทคโนโลยีเป็นทั้งโอกาสและภัยคุกคามของสังคมไทย เนื่องจากการใช้เทคโนโลยีที่เพิ่มขึ้นเป็นโอกาสอันดีที่จะทำให้ประชาชนได้รับความรู้และข่าวสารใหม่ ๆ ได้อย่างรวดเร็วมากยิ่งขึ้นและการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันส่งผลให้ได้รับความสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น แต่อาจจะเป็นภัยคุกคามอันเกิดจากการใช้เทคโนโลยีที่ไม่เหมาะสมเพิ่มมากขึ้นด้วย เช่น เกิดปัญหาอาชญากรรมรูปแบบใหม่การละเมิดทรัพย์สินทางปัญญามากขึ้นและง่ายขึ้น เทคโนโลยีมีผลให้คนมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางสังคม การละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลโดยการนำข้อมูลส่วนบุคคลของผู้อื่นไปหาประโยชน์ การเข้าถึงการพนันออนไลน์ รวมทั้งสื่อลามกอนาจารของเด็กมีมากขึ้นและป้องกันยากขึ้น เป็นต้น หากรู้จักใช้เทคโนโลยีในทางที่เป็นประโยชน์ก็จะเป็นคุณอนันต์ แต่หากใช้เทคโนโลยีในทางที่ไม่ถูกต้องก็จะมีโทษมหันต์เช่นกัน ดังนั้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จึงได้บัญญัติในเรื่องเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ไว้ในหมวด 9 มาตรา 65 ความว่า “...ให้มีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผู้ผลิต และผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมมีคุณภาพและประสิทธิภาพ...” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2546)

วัชร ฉัตรวิริยะ (ม.ป.ป.) สะท้อนมุมมองว่าเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นกระบวนการนำระบบคอมพิวเตอร์ทั้งฮาร์ดแวร์ (Hardware) และซอฟต์แวร์ (Software) หรือเครื่องมือแบบ



อัตโนมัติมาประมวลผลข้อมูลต่าง ๆ การนำระบบมาติดต่อสื่อสารกับผู้รับบริการและผู้ให้บริการรวมทั้งการติดต่อสื่อสารทำงานร่วมกันของระบบสารสนเทศของทั้งภายในและภายนอกองค์กรเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์สำหรับการจัดการและการให้บริการด้านต่าง ๆ การติดต่อระหว่างเครื่องมือหรืออุปกรณ์หรือผู้ทำงานกับระบบทั้งหมดจะเป็นไปได้ต้องอาศัยโครงสร้างการสื่อสารข้อมูลไม่ว่าจะเป็นแบบมีสายนำสัญญาณหรือไม่ใช้สายนำสัญญาณก็ตาม ดังนั้น คำว่าเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT :Information Technology) และการสื่อสาร (Communication) จึงเป็นสิ่งที่ใช้คู่กันเสมอและเรียกรวมกันว่าไอซีที แต่บางครั้งจะเรียกสั้น ๆ ว่า ไอที (IT) เพื่อความกะทัดรัด

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตฺโต) (2528) อธิบายว่าการนำหลักพุทธธรรมที่เป็นหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนจะทำให้เกิดความชำนาญในการใช้วัสดุอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รู้จักบำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมากขึ้น มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในทางที่ถูกต้องดีงามและไม่ฟุ่มเฟือยในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ไม่จำเป็นซึ่งหลักพุทธธรรมดังกล่าวคือ หลักทิวฐัมมิกัตถประโยชน์ หมายถึง หลักธรรมที่เป็นไปเพื่อประโยชน์ในปัจจุบันหรือหลักธรรมอันอำนวยประโยชน์สุขขั้นต้น ได้แก่ (1) อุฏฐานสัมปทา คือ ถึงพร้อมด้วยความหมั่น มีความขยันหมั่นเพียรในการปฏิบัติหน้าที่การงานจนมีความชำนาญในหน้าที่การงานของตน (2) อารักขสัมปทา คือ ถึงพร้อมด้วยการรักษา รู้จักคุ้มครองเก็บรักษาวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ของตนไม่ให้เป็นอันตรายหรือเสียหายไป (3) กัลยาณมิตตา คือ คบคนดีเป็นมิตร รู้จักเลือกคบปะพุดคุยกับบุคคลที่มีคุณธรรมจริยธรรม มีความประพฤติปฏิบัติตามจารีตประเพณีอันดีงาม (4) สมชีวิตา คือ มีความเป็นอยู่เหมาะสม รู้จักกำหนดค่าใช้จ่าย ไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือยสุรุ่ยสุร่ายโดยไม่มีความจำเป็น (พระพรหมคุณาภรณ์, 2558) หลักธรรมนี้ เรียกกันสั้น ๆ ว่า “ทิวฐัมมิกัตถะ” หรือเรียกกันติดปากว่า “ทิวฐัมมิกัตถะประโยชน์” ซึ่ง พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต) ได้ให้ความเห็นไว้ว่า อัตถะ หมายถึง ประโยชน์ จึงมีประโยชน์ซ้ำซ้อนกันสองคำ ปัญหาการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพราะขาดหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาดังกล่าว คือ (1) การขาดความรู้ความชำนาญ ไม่สามารถบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้บรรลุตาม



วัตถุประสงค์ของหน่วยงาน (2) การไม่รู้จักรักษาวัสดุอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร เพื่อไม่ให้ชำรุดเสียหาย (3) มีการคบคนไม่ดีเป็นเพื่อนทำให้เกิดการแนะนำ ชักชวนให้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารไปในทางที่ไม่ดี เช่น การนำข้อมูลส่วนบุคคล ของผู้อื่นไปหาประโยชน์ การเข้าถึงสื่อลามกอนาจาร การพนันออนไลน์ เป็นต้น และ (4) มีการ ใช้จ่ายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็น เพื่อให้เป็นไปตาม กระแสนิยมของความต้องการและไม่รู้จักเพียงพอ ไม่พอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่ เกิดความอยากได้ อยากมีเกินฐานะของตน ทั้งนี้ ปัญหาต่างๆสามารถใช้สติปัญญาในการคิดพิจารณาแก้ปัญหาได้ ดังกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ความว่า

“...ปัญหาทุกอย่างไม่ว่าเล็กหรือใหญ่ มีทางแก้ไขได้ ถ้ารู้จักคิดได้ดี ปฏิบัติได้ถูก การ คิดได้ดีนั้นมิใช่การคิดได้ด้วยคิดหรือด้วยสมองกล เพราะถึงโลกเราในปัจจุบันจะวิวัฒนาการไป มากเพียงใดก็ตาม ก็ยังไม่มีเครื่องมืออันวิเศษชนิดใดสามารถขบคิดแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่าง สมบูรณ์ การขบคิดวินิจฉัยปัญหาจึงต้องใช้สติปัญญา คือคิดด้วยสติรู้ตัวอยู่เสมอ เพื่อหยุดยั้ง และป้องกันความประมาทพลาดผิดและอคติต่าง ๆ มิให้เกิดขึ้น ช่วยให้การใช้ปัญญาพิจารณา ปัญหาต่าง ๆ เป็นไปอย่างเที่ยงตรง ทำให้เห็นเหตุเห็นผลและที่เกี่ยวข้องกันเป็นกระบวนการ ได้กระจ่างชัดทุกขั้นตอนและวินิจฉัยได้ถูกต้องว่าปัญหาที่แท้ อยู่ตรงไหนจะปฏิบัติแก้ไขโดยวิธี ไใด ส่วนการปฏิบัติได้ถูกนั้นก็คือปฏิบัติแก้ไขได้ถูกต้องตามหลักการหลักวิชาการ หลักเหตุผล และหลักธรรมการคิดได้ดีปฏิบัติได้ถูกนี้เป็นเรื่องที่เป็นเหตุเป็นผลประกอบกันและส่งเสริม สนับสนุนกันเป็นปัจจัยที่สำคัญในการแก้ไขปัญหาทั้งในการดำรงชีวิตและการปฏิบัติกิจการ งาน...” (พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช, 2543)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์โยธธ เป็นสถานศึกษาใน ระดับอุดมศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 3 สาขาวิชา คือ คณะศาสนาและปรัชญา สาขาวิชา ปรัชญา คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการสอนภาษาไทย และคณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชาการ ปกครอง มีคณาจารย์ นักศึกษาและนักศึกษาระดับขนาดกลาง และมีการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารประกอบการเรียนการสอนเป็นจำนวนมาก ถ้ามีการนำหลักทฤษฎีธัม มิกัตถประโยชน์มาใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการ สื่อสารจะทำให้มีความรู้ความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร



ประกอบการเรียนรู้การสอนได้อย่างถูกต้องและไม่ฟุ่มเฟือย ประหยัดงบประมาณในการซ่อมบำรุงวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารซึ่งจะส่งผลให้เกิดการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาเมื่อการศึกษาได้รับการพัฒนามักจะทำให้สังคมพัฒนาขึ้น ทุกคนจะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขจะเป็นแรงผลักดันให้เกิดการพัฒนาประเทศชาติต่อไป ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีเป้าหมายที่จะศึกษาวิจัย เรื่อง “การใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ในการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของอาจารย์มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร” เพื่อนำผลการวิจัยไปพัฒนาองค์กรต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ในการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร
2. เพื่อเปรียบเทียบการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ในการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในวิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร จำแนกตามเพศและตำแหน่ง
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ในการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของคณาจารย์วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร

สมมติฐานการวิจัย

1. คณาจารย์วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธรที่มีเพศต่างกัน มีการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ในการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร แตกต่างกัน
2. คณาจารย์วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธรที่มีตำแหน่งต่างกัน มีการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ในการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร แตกต่างกัน



วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

1. ประชากร

ประชากร (Population) ประกอบด้วย ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์โยธธรรณคณาจารย์ เจ้าหน้าที่ พระนักศึกษาและนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1-ชั้นปีที่ 5 ประจำปีการศึกษา 2565 เป็นการศึกษาทั้งหมด จำนวน 490 รูป/คน และผู้วิจัยใช้วิธีศึกษาค่าพารามิเตอร์ในการแปลผลทางสถิติ

2. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย (Target group) ประกอบด้วย ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์โยธธรรณคณาจารย์ เจ้าหน้าที่ พระนักศึกษาและนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1-ชั้นปีที่ 5 ประจำปีการศึกษา 2565 เป็นการศึกษาทั้งหมด จำนวน 490 รูป/คน และผู้วิจัยใช้วิธีศึกษาค่าพารามิเตอร์ในการแปลผลทางสถิติ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผ่านการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.861 โดยได้แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ และตำแหน่ง มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ในการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ในมหาวิทยาลัยมหาภูมิราชนิเวศน์ ปัตตานี วิทยาลัยศาสนศาสตร์โยธธรรณ แยกเป็น 4 ข้อ ดังนี้

- 1) อุฏฐานสัมปทา (ถึงพร้อมด้วยความหมั่น)
- 2) อารักขสัมปทา (ถึงพร้อมด้วยการรักษา)
- 3) กัลยาณมิตตตา (คบคนดีเป็นมิตร)
- 4) สมชีวิตา (มีความเป็นอยู่เหมาะสม)

ผู้วิจัยได้กำหนดการมีส่วนร่วมให้ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีลักษณะข้อคำถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด



มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนนความคิดเห็นจากมากที่สุดถึงน้อยที่สุด คือ 5, 4, 3, 2 และ 1 จำนวน 20 ข้อ (สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2547)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ในการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของคณาจารย์และนักศึกษาวิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open-Ended)

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามขั้นตอน

ดังต่อไปนี้

1) ศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากหนังสือ สื่อออนไลน์ เอกสารทางวิชาการ ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์และการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2) นำผลการศึกษามาสร้างแบบสอบถามโดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน โดยพิจารณาเนื้อหาให้ครอบคลุมกับจุดมุ่งหมายในการวิจัย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ และ ตำแหน่ง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลในการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ในการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของคณาจารย์และนักศึกษาวิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ที่มีการให้คะแนนแบบเดียวกันทุกข้อ ตามลักษณะการตอบระดับการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ในการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร แบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2542)

5 คะแนน หมายถึง ระดับการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์มากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง ระดับการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์มาก

3 คะแนน หมายถึง ระดับการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง ระดับการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์น้อย

1 คะแนน หมายถึง ระดับการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์น้อยที่สุด



ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาการใช้หลักทฤษฎีมีกัตตประโยชน์ในการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open-Ended question) ให้ผู้ตอบแบบสอบถามมีอิสระในการแสดงความคิดเห็น

3) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงตามเนื้อหา(Content Validity) โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(1) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปริญญานิพนธ์เพื่อตรวจสอบสำนวนภาษา เนื้อหาสาระ รูปแบบและเนื้อหาข้อคำถามของแบบสอบถามว่าตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยหรือไม่

(2) นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปริญญานิพนธ์

(3) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงตามเนื้อหา โดยใช้วิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item – Objective Congruence:

4) นำแบบสอบถามมาสรุปผลเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์และถูกต้องมากยิ่งขึ้น

5) นำแบบสอบถาม ไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

(1) นำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขและตรวจสอบความถูกต้องแล้วไปทดลองใช้ (Try-Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ จำนวน 30 รูป/คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นและตรวจสอบภาษาที่ใช้ให้เป็นที่เข้าใจและมีความชัดเจน เพื่อที่จะนำแบบสอบถามไปใช้จริง

(2) นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากการนำไปทดลองใช้ (Try-Out) มาหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยใช้วิธี Item total correlation มีค่าระหว่าง 0.23 - 0.71 และหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.861

(3) นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้มีความสมบูรณ์และเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยเพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ในการวิจัยต่อไป



การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1) ขอนหนังสือแนะนำตัวจากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ ยโสธร ถึงคณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษาและนักศึกษา ในการเข้าดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ปีการศึกษา 2565

2) ประสานขอความร่วมมือจากคณาจารย์ประจำสาขาวิชาและประธานนักศึกษา (ภาคปกติ-ภาคพิเศษ) วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธรเพื่อขอเข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ในปี การศึกษา 2565

3) การเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากคณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษาและ นักศึกษาในการช่วยแจกจ่ายแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการ วิจัยและความเป็นอิสระในการให้ข้อมูลรายละเอียดของแบบสอบถาม รวมทั้งประโยชน์ที่จะ ได้รับจากการวิจัยเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันและตอบแบบสอบถามอย่างครบถ้วนถูกต้อง พร้อมทั้งนัดหมายวันเวลาในการขอรับแบบสอบถามกลับคืน

4) ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูล จำนวน 490 ชุด และได้เก็บรวบรวม แบบสอบถามที่มีข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์คืนมาได้ทั้งหมดจำนวน 490 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 แล้วได้นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของ แบบสอบถาม โดยมีข้อมูลครบสมบูรณ์ จำนวน 490 ชุด และนำข้อมูลมาจัดระเบียบ เปลี่ยนเป็นรหัสตัวเลขเพื่อนำไปคำนวณค่าทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์ ผู้วิจัยได้ใช้คอมพิวเตอร์ ช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยเพศ และตำแหน่ง วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา(Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

2) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ในการบริหารจัดการด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของบุคลากรและนักศึกษาในวิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร



วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (μ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ตามเกณฑ์การแปลผล ซึ่งการให้คะแนนคำตอบในแบบสอบถามใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดค่าคะแนน ดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2542)

- 5 คะแนน หมายถึง ระดับการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์มากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง ระดับการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์มาก
- 3 คะแนน หมายถึง ระดับการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง ระดับการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์น้อย
- 1 คะแนน หมายถึง ระดับการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์น้อยที่สุด

ผู้วิจัยได้คำนวณขนาดความกว้างของชั้น จากสูตร ดังนี้

$$\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด} = 5 - 1$$

$$\text{จำนวนชั้น} = 5$$

$$= 0.80$$

การแปลความหมายของข้อมูล พิจารณาจากค่าเฉลี่ยตามหลักเกณฑ์จุดกลาง (Midpoint) ของระดับช่วงคะแนน 5 ระดับ (Class interval) ดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2542)

ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00	แปลความหมายว่า	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20	แปลความหมายว่า	มาก
ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40	แปลความหมายว่า	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60	แปลความหมายว่า	น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80	แปลความหมายว่า	น้อยที่สุด

3) วิเคราะห์เปรียบเทียบการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ในการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของครูโรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ และตำแหน่งแตกต่างกัน ซึ่งจะใช้สถิติ t – test (Independent Samples) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4) วิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ในการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของคณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา



และนักศึกษาวเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วแจกแจงความถี่ (Frequency) และจัดลำดับความสำคัญจากแบบสอบถามปลายเปิดที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะ หรือความคิดเห็นเพิ่มเติมอื่น ๆ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังต่อไปนี้

1. สถิติในการหาคุณภาพของแบบสอบถาม

1) การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

2) การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) จากความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

3) หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยใช้วิธี Item total correlation

2. สถิติพื้นฐาน

1) การหาค่าสถานภาพส่วนบุคคล โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2) การหาค่าการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ในการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของคณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษาและนักศึกษา โดยใช้ค่าเฉลี่ยประชากร (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. สถิติในการทดสอบสมมติฐาน

1) การเปรียบเทียบการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ในการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของคณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษาและนักศึกษาระหว่างกลุ่มตัวอย่าง ที่มีเพศ และตำแหน่งแตกต่างกันจะใช้สถิติ t-test (Independent Samples) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05



ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักทฤษฎีธรรมาภิบาลเพื่อการพัฒนาการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของมหาวิทยาลัยมหาภูมิราชนิเวศน์ ปฐมา 4” ผู้วิจัยพบข้อสรุป ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาการใช้หลักทฤษฎีธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในมหาวิทยาลัยมหาภูมิราชนิเวศน์ ปฐมา 4 จากการจัดเก็บข้อมูล แปลข้อมูล วิเคราะห์และแปลข้อมูลตามตารางที่ 1 การประยุกต์ใช้หลักทฤษฎีธรรมาภิบาล ดังนี้

การประยุกต์ใช้หลักทฤษฎีธรรมาภิบาล	μ	σ	แปลค่า
1. หลักทฤษฎีธรรมาภิบาล ด้านคุณธรรม	3.95	0.96	มาก
2. หลักทฤษฎีธรรมาภิบาล ด้านการศึกษาค้นคว้า	4.06	0.78	มาก
3. หลักทฤษฎีธรรมาภิบาล ด้านกลไกธรรมาภิบาล	4.24	0.80	มากที่สุด
4. หลักทฤษฎีธรรมาภิบาล ด้านสมรรถนะ	3.85	0.93	มาก
รวม	4.02	0.86	มาก

จากตารางที่ 1 การประยุกต์ใช้หลักทฤษฎีธรรมาภิบาลเพื่อการพัฒนาการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของบุคลากรและนักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาภูมิราชนิเวศน์ ปฐมา 4 โดยภาพรวมมีอยู่ในระดับมาก (μ 4.02) และอธิบายผลรายด้านได้ดังนี้

1. การประยุกต์ใช้หลักทฤษฎีธรรมาภิบาลเพื่อการพัฒนาการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของมหาวิทยาลัยมหาภูมิราชนิเวศน์ ปฐมา 4 โดยรวมมีการใช้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยจัดลำดับการใช้จากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีการใช้สูงที่สุด คือ ด้านกลไกธรรมาภิบาล รองลงมา ได้แก่ ด้านคุณธรรม ด้านสมรรถนะ และด้านการศึกษา ค้นคว้า ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอธิบายผลได้ดังนี้

1) ด้านคุณธรรม มีการใช้ในระดับมาก (μ 3.95) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีการใช้สูงที่สุด คือ มีการใช้วัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารใน



การเรียนการสอนเป็นประจำ รองลงมา ได้แก่ สามารถใช้วัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีการใช้ต่ำที่สุด คือสามารถแก้ไขปัญหาได้เป็นอย่างดี เมื่อวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนการสอนมีปัญหา

2) ด้านอารักขสัมปทา มีการใช้ในระดับมาก (μ 4.06) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีการใช้สูงที่สุด คือ มีการจัดเก็บวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนการสอนเมื่อใช้เสร็จสิ้นแล้วเป็นประจำ รองลงมา ได้แก่ มีการใช้วัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนการสอนอย่างระมัดระวังเพื่อไม่ให้ชำรุดเสียหายอย่างสม่ำเสมอ ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีการใช้ต่ำที่สุด คือ มีการซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดีเมื่อเกิดชำรุดเสียหาย

3) ด้านกัลยาณมิตตตา มีการใช้ในระดับมาก (μ 4.24) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีการใช้สูงที่สุด คือ ไม่สนับสนุนให้มีการพนันผ่านวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนการสอน รองลงมา ได้แก่ ไม่ส่งเสริมให้มีการนำข้อมูลคนอื่น ไปหาประโยชน์ผ่านวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนการสอน ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีการใช้ต่ำที่สุด คือมีการปรึกษากับเพื่อนที่มีความรู้เกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ

4) ด้านสมชีวิตา (μ 3.85) มีการใช้ในระดับมากในภาพรวม เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีการใช้สูงที่สุด คือ มีการใช้วัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนการสอนที่ทันสมัยเท่าที่จำเป็น รองลงมา ได้แก่ ไม่สนับสนุนให้มีการใช้วัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนการสอนที่หุ้รหุ้ราราคาแพงโดยไม่จำเป็น ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีการใช้น้อยที่สุด คือ ไม่ชอบใช้วัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนการสอนยี่ห้อดังตามสมัยนิยม

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ในการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในวิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร จำแนกตามเพศและตำแหน่ง ผลการวิจัย พบว่า การเปรียบเทียบการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถ



ประโยชน์ในการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของ คณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษาและนักศึกษาปรากฏดังนี้

1) คณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษาและนักศึกษามหาวิทยาลัยมหาภูมิภุมราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์โยธธ ที่มีเพศต่างกัน มีการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ในการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

2) คณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษาและนักศึกษามหาวิทยาลัยมหาภูมิภุมราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์โยธธ ที่มีตำแหน่งต่างกัน มีการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ในการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้ง

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ในการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของคณาจารย์ วิทยาลัยศาสนศาสตร์โยธธ ผลการวิจัยพบว่า

1) ด้านอภุฐานสัมปทา ควรมีการใช้เทคโนโลยีในการสอนช่วยให้บรรยากาศในการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้ทาง ICT พร้อมทั้งมีการติดตามประเมินผลและควรเรียนรู้เทคนิค ข้อจำกัดและวิธีใช้วัสดุอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีที่เหมาะสม โดยเรียนรู้ตลอดเวลาเพราะเทคโนโลยีมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว หากไม่สนใจก็จะใช้ประโยชน์ได้ไม่เต็มที่ ไม่คุ้มค่า ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์เพิ่มเติมโดยผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7, 9, 11, 14 และ 15 ที่สะท้อนมุมมองในทิศทางเดียวกันว่า “การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพควรมีการจัดอบรมให้ความรู้ทาง ICT พร้อมทั้งมีการติดตามประเมินผลและควรเรียนรู้เทคนิค ข้อจำกัดและวิธีใช้วัสดุอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีที่เหมาะสม ”

2) ด้านอารักขสัมปทา ควรจัดเก็บอุปกรณ์ให้ถูกต้องเรียบร้อยหลังใช้งานเสร็จควรบำรุงรักษาซ่อมแซมสม่ำเสมอเพื่อให้พร้อมใช้งานอุปกรณ์ หากชำรุดเสียหาย สามารถซ่อมแซมเบื้องต้นได้ หากซ่อมไม่ได้ควรส่งช่างและควรปฏิบัติตามคำแนะนำในการใช้งานวัสดุอุปกรณ์จะทำให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและยืดอายุการใช้งานประหยัดค่าใช้จ่ายในการซ่อมบำรุง ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์เพิ่มเติมโดยผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2, 3, 8, 9 และ 10 ที่สะท้อนมุมมอง



ในทิศทางเดียวกันว่า “การใช้งานวัสดุอุปกรณ์จะทำให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและยืดอายุการใช้งานประหยัดค่าใช้จ่ายในการซ่อมบำรุงคือสิ่งที่ต้องปฏิบัติอย่างต่อเนื่องจนเป็นนิสัย”

3) ด้านกัลยาณมิตรตตา ควรคบคนดีเป็นมิตรช่วยให้สังคมอยู่ร่มเย็นเป็นสุข ทำแต่สิ่งที่ดีงามถูกต้อง การปรึกษาเพื่อนทำให้เกิดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี และเทคโนโลยีมีทั้งคุณและโทษ ต้องใช้อย่างมีคุณธรรม ไม่ใช่ในทางที่ผิดศีลธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามและไม่ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคลอื่นใช้ในทางที่ไม่ถูกต้องดีงาม ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์เพิ่มเติมโดยผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1, 4, 12, 13 และ 14 ที่สะท้อนมุมมองในทิศทางเดียวกันว่า “หากมีกัลยาณมิตรในการทำกิจกรรมใด กิจกรรมนั้นย่อมประสบความสำเร็จ ดังนั้น ความมีกัลยาณมิตรจึงเป็นหัวใจสำคัญของการทำงานร่วมกัน”

4) ด้านสมชีวิตา ควรใช้เทคโนโลยีในการสอนตามความเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดไม่จำเป็นต้องใช้อุปกรณ์ราคาแพงหรือทันสมัย ควรใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างคุ้มค่าราคาประหยัด และยึดหลักคำสอนของพระพุทธเจ้าและพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเรื่องความพอเหมาะพอดี ไม่เดือดร้อนคนอื่น ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์เพิ่มเติมโดยผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4, 6, 8, 10 และ 13 ที่สะท้อนมุมมองในทิศทางเดียวกันว่า “ควรใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างคุ้มค่าราคาประหยัด และยึดหลักคำสอนของพระพุทธเจ้าและพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเรื่องความพอเหมาะพอดี ไม่เดือดร้อนคนอื่น”

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์เพื่อการพัฒนาการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร” ผลการวิจัยพบว่า มีการใช้ในระดับมาก (μ 3.99) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร ได้ยึดหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ ได้แก่ (1) อุฏฐานสัมปทา คือ ถึงพร้อมด้วยความหมั่น (2) อารักขสัมปทา คือ ถึงพร้อมด้วยการรักษา (3) กัลยาณมิตรตตา คือ คบคนดีเป็นมิตร และ (4) สมชีวิตา คือ มีความเป็นอยู่เหมาะสม เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมมจิตโต) (2549) ที่ว่านักบริหาร



แบบธรรมาธิปไตยควรยึดหลักธรรมในการบริหารที่เรียกว่าผล 4 ประการ คือ (1) ปัญญาผล กำลังความรู้หรือความฉลาด (2) วิริยผล กำลังแห่งความเพียร (3) อนวัชชผล กำลังการทำงานที่ไม่มีโทษหรือความสุจริต (4) สังคหผล กำลังการสงเคราะห์หรือมนุษยสัมพันธ์ ผลหรือกำลังแห่งคุณธรรมทั้ง 4 ประการนี้ ช่วยทำให้นักบริหารปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือนักบริหารจะสามารถวางแผน จัดองค์การ แต่งตั้งบุคลากร อำนาจการและควบคุมได้ดี ต้องมีความฉลาด ขยัน สุจริต และมนุษยสัมพันธ์ ถ้าขาดคุณธรรมทั้ง 4 ประการ แม้เพียงบางข้อก็เป็นนักบริหารที่ดีไม่ได้ และสอดคล้องกับแนวคิดของ อริวัธ บำเพ็ญบุญบารมี (2560) ที่กล่าวว่าหลักธรรมคือทฤษฎีธรรมมีกัตถะหมายถึงประโยชน์หรือจุดหมายในปัจจุบันเป็นจุดหมายขั้นต้นหรือจุดหมายเฉพาะหน้าหมายถึงประโยชน์อย่างที่ยั่งยืน ๆ กันอยู่ที่เข้าใจกันง่าย ๆ เกี่ยวกับชีวิตประจำวันเป็นเรื่องชั้นนอกหรือเรื่องธรรมดาสามัญที่มุ่งหมายกันในโลกนี้ ได้แก่ ลาภ ยศ สุข สรรเสริญ หรือทรัพย์สิน ฐานะ เกียรติ ไม้ตรี ชีวิตคู่ครองที่เป็นสุข เป็นต้น รวมถึงการแสวงหาสิ่งเหล่านี้โดยทางชอบธรรม การปฏิบัติต่อสิ่งเหล่านี้โดยทางที่ถูกต้อง การใช้สิ่งเหล่านี้ทำตนและคนที่เกี่ยวข้องให้มีความสุข การอยู่ร่วมกันด้วยดี ปฏิบัติหน้าที่ต่อกันอย่างถูกต้องในระหว่างมนุษย์เพื่อความสุขร่วมกัน และผลการวิเคราะห์การใช้หลักทฤษฎีธรรมมีกัตถะประโยชน์ในการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของ คณาจารย์ เจ้าหน้าที่และนักศึกษาวิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1) ด้านอุฏฐานสัมปทา คือ ถึงพร้อมด้วยความหมั่น มีการใช้ในระดับมาก (μ 3.95) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าบุคลากรและนักศึกษาของวิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร มีการใช้และศึกษาวิธีการใช้วัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนการสอนเป็นประจำ ทำให้เกิดความชำนาญจนสามารถใช้วัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี สามารถแก้ไขปัญหาได้เป็นอย่างดี เมื่อวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนการสอนมีปัญหาซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้มีความเจริญก้าวหน้าและประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานของตนได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) (2558) ที่ว่าทฤษฎีธรรมมีกัตถะสังวัต



ตนิกรรม 4 เป็นหลักธรรมที่เป็นไปเพื่อประโยชน์ในปัจจุบัน, หลักธรรมอันอำนวยประโยชน์สุขขึ้นต้น (virtues conducive to benefits in the present; virtues leading to temporal welfare) คือ อุตฺถาณสัมปทา (ถึงพร้อมด้วยความหมั่น) คือขยันหมั่นเพียรในการปฏิบัติหน้าที่ การงานจนทำให้เกิดความชำนาญในการงานนั้นสามารถทำการงานให้ประสบความสำเร็จลุล่วงได้ เป็น อย่าง ดี (to be endowed with energy and industry; achievement of diligence) และสอดคล้องกับแนวคิดของ พระครูโพธิธรรมานุกุล (2563) ที่อธิบายว่า อุตฺถาณสัมปทา แปลว่า ความถึงพร้อมด้วยการลุกขึ้นหรือความหมั่น หมายถึง เป็นผู้ขยันหมั่นในการงานที่จะต้องลุกขึ้นทำงาน ไม่ใช่เอาแต่นอน ผู้ประกอบอาชีพต้องทำงานในหน้าที่ของตนให้สำเร็จและมีความชำนาญจะทำให้มีความก้าวหน้า การจะทำงานให้ประสบความสำเร็จได้ต้องมีความขยันหมั่นเพียร นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยศักดิ์ นิลดี (2564) ที่ได้ศึกษาเรื่องสภาพ ปัญหา และแนวทางแก้ไขการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางแก้ไขการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียน ด้านกระบวนการจัดการศึกษาภายในได้แก่ควรกำหนดโครงสร้าง ภาระหน้าที่ให้ชัดเจน ส่งเสริมพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอและกระตุ้นให้ครูใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนและด้านงบประมาณและทรัพยากร ได้แก่ ควรหางบประมาณจากทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เช่น ภาครัฐ เอกชน และชุมชนเพื่อมาสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย มีการวางแผนการใช้งบประมาณที่ชัดเจนและมีการติดตามการใช้งบประมาณและทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการใช้วัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนการสอนเป็นประจำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าคณาจารย์ผู้บรรยายให้ความสำคัญและตระหนักในการเรียนการสอนมีการใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างสม่ำเสมอจนเกิดความชำนาญ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สามารถแก้ไขปัญหาได้เป็นอย่างดี เมื่อวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนการสอนมีปัญหา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการแก้ไขปัญหาวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนการสอนต้องใช้ความรู้พื้นฐานทางช่าง



ประกอบด้วย ทำให้คณาจารย์ผู้บรรยายซึ่งไม่มีความรู้พื้นฐานทางช่างมีความชำนาญในการแก้ปัญหาบ่อย

2) ด้านอารักขสัมปทา คือ ถึงพร้อมด้วยการรักษา มีการใช้ในระดับมาก (μ 3.85) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าคณาจารย์ผู้บรรยายมีการตรวจสอบและใช้วัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนการสอนอย่างระมัดระวังเพื่อไม่ให้เกิดชำรุดเสียหายเป็นประจำและจัดเก็บวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนการสอนเมื่อใช้เสร็จสิ้นแล้ว ซึ่งเป็นการตระหนักถึงการเก็บรักษาทรัพย์สินของทางราชการให้ใช้ประโยชน์ได้คุ้มค่ายาวนาน ประหยัดงบประมาณในการซ่อมบำรุง สอดคล้องกับแนวคิดของ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต) (2558) ที่ว่าทฤษฎีธรรมมีกตสัจวัตตนิกรธรรม 4 เป็นหลักธรรมที่เป็นไปเพื่อประโยชน์ในปัจจุบัน, หลักธรรมอันอำนวยประโยชน์สุขขั้นต้น (virtues conducive to benefits in the present; virtues leading to temporal welfare) คืออารักขสัมปทา (ถึงพร้อมด้วยการรักษา) คือรู้จักคุ้มครองเก็บรักษาวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ของตน ไม่ให้เป็นอันตรายหรือเสียหายไป (to be endowed with watchfulness; achievement of protection) และสอดคล้องกับแนวคิดของ พระครูโพธิธรรมานุกูล (2563) ที่อธิบายว่า อารักขสัมปทา แปลว่า ความถึงพร้อมด้วยการรักษา หมายถึง การรู้จักคุ้มครองเก็บรักษาวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ของตน ไม่ให้เป็นอันตรายหรือเสียหายไป การรักษาทรัพย์สินไม่ได้หมายความว่าเก็บไว้โดยไม่นำมาใช้งานเลย แต่เก็บรักษาไว้ให้มีใช้งานได้ตลอดไป และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (2554) ที่ได้ศึกษาสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญที่อยู่ในโครงการระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ โรงเรียนทั้งหมด 52 โรงเรียน ใน 13 จังหวัด ผลการวิจัยพบว่า สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษาของโรงเรียนส่วนใหญ่มีนโยบายและโครงการ ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศโดยนำมาใช้ในการเรียนการสอนการบริหารจัดการและการบริหารข้อมูล มีการสนับสนุนงบประมาณด้านนี้สำหรับสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่นำมาใช้มากคือคอมพิวเตอร์โดยทุกโรงเรียนมีการใช้คอมพิวเตอร์และนำมาใช้มากในการจัดทำโปรแกรมการวัดและประเมินผล การเงินและการจัดทำฐานข้อมูล ส่วนการนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนโดยเฉพาะเพื่อให้



นักเรียนสืบค้นข้อมูลประกอบการเรียนรู้ในรายวิชาต่าง ๆ ใช้เป็นสื่อประกอบการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนและใช้ค้นคว้าหาความรู้ การเตรียมการสอนและกระบวนการเรียนการสอนมีการนำมาใช้น้อย ส่วนสื่อที่นำมาใช้ทั้งในและนอกโรงเรียนคือโทรทัศน์ วิทยุและคอมพิวเตอร์ สื่อที่นักเรียนใช้น้อยคืออินเทอร์เน็ตเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือมีการจัดเก็บวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนการสอนเมื่อใช้เสร็จสิ้นแล้วเป็นประจำทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าคณาจารย์ผู้บรรยายตระหนักถึงการเก็บรักษาทรัพย์สินของทางราชการให้ใช้ประโยชน์ได้คุ้มค่ายาวนานและมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดีเมื่อเกิดชำรุดเสียหาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า คณาจารย์ผู้บรรยายซึ่งไม่มีความรู้พื้นฐานทางช่างมีความชำนาญในการซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ที่ชำรุดน้อย

3) ด้านกัลยาณมิตรตตาคือ คบคนดีเป็นมิตร มีการใช้ในระดับมาก (μ 4.24) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าคณาจารย์ผู้บรรยาย มีการปรึกษากับเพื่อนที่ดีและมีความรู้เกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ ทำให้ไม่มีการส่งเสริมสื่อลามกอนาจาร การพนัน และการนำข้อมูลคนอื่นไปหาประโยชน์โดยผ่านวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนการสอน แต่จะส่งเสริมให้มีการเผยแพร่กิจกรรมจิตอาสาผ่านวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนการสอนแทน หากเพื่อนที่คบเป็นคนไม่ดีก็จะชักชวนกันหลงมัวเมาและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนการสอนในทางที่ไม่ถูกต้องดีงาม สอดคล้องกับแนวคิดของ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต) (2558) ที่ว่าทฤษฎีธรรมมีกัถาสังวัตตนิกรมม 4 เป็นหลักธรรมที่เป็นไปเพื่อประโยชน์ในปัจจุบัน, หลักธรรมอันอำนวยประโยชน์สุขขึ้นต้น (virtues conducive to benefits in the present; virtues leading to temporal welfare) คือ กัลยาณมิตรตตาคือ (คบคนดีเป็นมิตร) คือ รู้จักการเลือกคบปะพุดคุยกับบุคคลที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีความประพฤติปฏิบัติตามจารีตประเพณีอันดีงาม (good company; association with good people) และสอดคล้องกับแนวคิดของ พระครูโพธิธรรมานุกุล (2563) ที่อธิบายว่า กัลยาณมิตรตตาคือ แปลว่า ความเป็นผู้มีเพื่อนดี หรือความมีเพื่อนเป็นคนดี หมายถึงรู้จักการเลือก



พบปะพูดคุยกับบุคคลที่มีคุณธรรมจริยธรรม มีความประพฤติปฏิบัติตามจารีตประเพณีอันดีงาม เป็นมิตรแท้ 4 จำพวก คือ (1) มิตรมีอุปการะ (2) มิตรร่วมสุขร่วมทุกข์ (3) มิตรแนะนำประโยชน์และ (4) มิตรมีความรักใคร่และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (2555) ที่ได้ศึกษาสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญที่อยู่ในโครงการ ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ โรงเรียน ทั้งหมด 52 โรงเรียน ใน 13 จังหวัด ผลการวิจัยพบว่า เจตคติของนักเรียนที่มีต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษา นักเรียนมีเจตคติในระดับมากต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษา โดยเห็นว่าเทคโนโลยีสารสนเทศมีประโยชน์ต่อการเรียน เห็นว่าเทคโนโลยีสารสนเทศมีประโยชน์มากคือทำให้รอบรู้กว้างขวางทันต่อโลกทันต่อเหตุการณ์และการเรียนโดยใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นสิ่งที่น่าสนใจ และเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้สนุกสนานเพลิดเพลินในการเรียนและเมื่อพิจารณาเป็น รายชื่อ สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่ส่งเสริมให้มีการนำข้อมูลคนอื่นไปหาประโยชน์ผ่านวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนการสอนทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าคณาจารย์ผู้บรรยาย ให้ความสำคัญในการคบเพื่อนที่ไม่ส่งเสริมให้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทำให้ผู้อื่นได้รับความเสียหาย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ส่งเสริมให้มีการเผยแพร่กิจกรรมจิตอาสาผ่านวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนการสอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าคณาจารย์ผู้บรรยาย มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่ไม่เน้นด้านกิจกรรมจิตอาสาทำให้มีการชักชวนกันทำกิจกรรมจิตอาสน้อย

4) ด้านสมชีวิตา คือ มีความเป็นอยู่เหมาะสม มีการใช้ในระดับมาก (μ 3.93) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า คณาจารย์ผู้บรรยาย มีการใช้วัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนการสอนที่ทันสมัยเท่าที่จำเป็น คุ่มค่าและตรงวัตถุประสงค์ ไม่หรูหรา ยึดถือตามสมัยนิยมซึ่งจะมีราคาแพงโดยไม่จำเป็น จะเป็นการควบคุมค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี โดยคำนึงถึงการนำมาใช้ประโยชน์และความคุ้มค่า ไม่ยึดติดยึดถือดังตามกระแสนิยมซึ่งจะมีราคาแพงเกินความจำเป็น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) (2558) ที่อธิบายว่าทฤษฎีธรรมมีกัถตถสังวัตตนิกรรม 4 เป็นหลักธรรมที่เป็นไปเพื่อประโยชน์ในปัจจุบัน,



หลักธรรมอันอำนวยประโยชน์สุขขั้นต้น (virtues conducive to benefits in the present; virtues leading to temporal welfare) คือ สมชีวิตา (มีความเป็นอยู่เหมาะสม) คือ รู้จักกำหนดค่าใช้จ่าย ไม่ใช้จ่ายในสิ่งที่ฟุ่มเฟือย (extravagant) สรุ่ยสร่าย (uneconomical) โดยไม่มีความจำเป็น มีประหยัดเก็บไว้ (balanced livelihood; living economically) และสอดคล้องกับแนวคิดของ พระครูโพธิธรรมานุกูล (2563) ที่อธิบายว่าสมชีวิตา แปลว่าการเลี้ยงชีวิตสม่ำเสมอหรือพอเหมาะพอดี หมายถึงมีความเป็นอยู่ที่เหมาะสม รู้จักกำหนดค่าใช้จ่าย ไม่ใช้จ่ายในสิ่งที่ฟุ่มเฟือยสรุ่ยสร่ายโดยไม่มีความจำเป็นและยังสอดคล้องกับแนวคิดของ พระสมุห์แวงชัย อัมมกาโม (2557) ที่ว่าทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ย่อมก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ปฏิบัติ คือ การถึงพร้อมด้วยความหมั่นเพียร ย่อมทำให้หาทรัพย์ได้ ดังที่พระพุทธเจ้าตรัสรับรองไว้ว่า “บุคคลผู้ทำการเหมาะสมไม่ทอดธุระ ขยันหมั่นเพียร ย่อมหาทรัพย์ได้” การถึงพร้อมด้วยการรักษา ย่อมทำให้สามารถสร้างอนาคตให้มีฐานะที่มั่นคงการมีกัลยาณมิตตา ย่อมทำให้สามารถเพิ่มพูนโภคทรัพย์ ดังที่พระพุทธเจ้าตรัสในประเด็นนี้ว่า “มิตรมีอุปการะ มิตรร่วมสุขร่วมทุกข์ มิตรแนะนำประโยชน์ และมิตรมีความรักใคร่ เมื่อบุคคลสะสมโภคทรัพย์อยู่ดังตั้งตัวผิงสร้างรัง โภคทรัพย์ของเขาก็ย่อมเพิ่มพูนขึ้น ดุจจอมปลวกที่ตัวปลวกก่อขึ้น ฉะนั้น” ความเป็นอยู่เหมาะสมย่อมทำให้สามารถควบคุมจิตใจไม่ให้หลงตามกระแสนิยมใช้สอยสิ่งของเพื่อให้เกิดแต่คุณค่าแท้คือค่านึงถึงแต่ประโยชน์จากสิ่งของนั้น ๆ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญธรรม กังเจริญ (2549) ที่ว่าการนำหลักทฤษฎีธัมมิกัตถะประโยชน์มาใช้ในการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศก็จะทำให้เกิดประโยชน์ให้ในปัจจุบันทันตาเห็น ได้แก่ ลาภ ยศ สรรเสริญ สุข คือเป็นผู้มีความเจริญก้าวหน้าในอาชีพการงาน มีฐานะมั่นคง มีชื่อเสียงเกียรติคุณ ได้รับการยกย่องสรรเสริญ ไม่มีหนี้สิน ทำให้มีความสุขในการดำเนินชีวิตประจำวัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการใช้วัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนการสอนที่ทันสมัยเท่าที่จำเป็น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าคณาจารย์ผู้บรรยายให้ความสำคัญในการใช้วัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนการสอน โดยไม่เน้นความทันสมัย แต่เน้นประโยชน์และความคุ้มค่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ไม่ชอบใช้วัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนการสอนให้สอดคล้องตามสมัยนิยม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับเทคโนโลยี



สารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนการสอนบางยี่ห้อจะมีความทนทานใช้งานได้ยาวนาน บำรุงรักษาง่ายและคุ้มค่ากว่าอีกยี่ห้อหนึ่งในมหาวิทยาลัย

สรุป/ข้อเสนอแนะ

คณะผู้วิจัยได้ศึกษาและมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์เพื่อการพัฒนาการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร ดังต่อไปนี้

1. ควรมีการใช้เทคโนโลยีในการสอนช่วยให้บรรยากาศในการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้ทาง ICT พร้อมทั้งการติดตามประเมินผล และควรเรียนรู้เทคนิค ข้อจำกัดและวิธีใช้วัสดุอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีที่เหมาะสม
2. ควรจัดเก็บอุปกรณ์ให้ถูกต้องเรียบร้อยหลังใช้งานเสร็จควรบำรุงรักษาซ่อมแซมสม่ำเสมอเพื่อให้พร้อมใช้งานอุปกรณ์ หากชำรุดเสียหาย สามารถซ่อมแซมเบื้องต้นได้
3. ควรใช้เทคโนโลยีในการสอนตามความเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดไม่จำเป็นต้องใช้อุปกรณ์ราคาแพงหรือทันสมัย

เอกสารอ้างอิง

- ชัยภักดิ์ นิลดี. (2554). การศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางแก้ไขการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝันสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2. ในวิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ธีรวิธ บำเพ็ญบุญบารมี. (2550). การศึกษาเรื่องหลักกรรมและการเกิดใหม่ตามแนวพระอภิธรรมศึกษาจากพระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกาตลอดจนคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา. โครงการธรรมศึกษาวิจัย. หลักสูตรวิจัยคัมภีร์พระพุทธศาสนา. มุลินธิเบญจนิภา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). วิธีการสร้างสถิติสำหรับการวิจัย. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.



- บุญธรรม กังเจริญ. (2549). ปัญหาอุปสรรคในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของ
สถานศึกษา. เรียกใช้เมื่อ 10 พฤศจิกายน 2565, จาก:
<http://www.thaigoodview.com/library/teachershow/chonburi/boonthum>
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ปอ. ปยุตฺโต). (2558). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช. (2543). คำพ่อสอน: ประมวลพระบรม
ราโชวาทและพระราชดำรัสเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิโตโยต้า
ประเทศไทย และมูลนิธิสตรีนครศรีธรรมราช.
- พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). (2549). พุทธวิธีการบริหาร. กรุงเทพมหานคร: โรง
พิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระครูโพธิธรรมานุกุล (บรรเทา ชุตินฺ). (2563). ศึกษาแนวทางการนำหลักทฤษฎีธัมมิกัตถ
ประโยชน์เพื่อแก้ปัญหาชีวิตของพุทธศาสนิกชนในสังคมไทยปัจจุบัน. ใน วิทยานิพนธ์
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระสมุห์แวงชัย ธมฺมกโม. (2557). ทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์กับการทำงาน. เรียกใช้เมื่อ 19
พฤศจิกายน 2565, จาก: [http://waengchai.blogspot.com/2014/08/blog-
post_75.html](http://waengchai.blogspot.com/2014/08/blog-post_75.html).
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2542). วิธีการทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัชร นัตรวิริยะ. (ม.ป.ป.). การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ. เรียกใช้เมื่อ 19
พฤศจิกายน 2565, จาก <http://www.kmitl.com/public/article/read/content/>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.
2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: สำนักงาน.
สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. (2547). ตำราชุดฝึกอบรมหลักสูตร “นักวิจัย”.
กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- Cronbach. (1970). Coefficient Alpha and the Internal Structure of Tests.
Psychometrika, 16, 297.